

חכמים היזהרו במעשיכם

בהשראת אגדה אמהרית

דמויות:

טיפש.

חכם א'.

חכם ב'.

חכם ג'. (לבושים בהידור).

אריה.

* **הערה** במקום שכתוב *ככתב יצ האמהרית*

מקום: ליד עץ. סלע או בול עץ. שיחים.

טיפש נכנס בריקוד טוער, מרוצה מהחיים. לאחר זמן מה עוצר ופתאום מתחיל להתפקע מצחוק עד כדי שהוא מתגלגל על הרצפה.

טיפש: (פתאום קולט את הקהל ונבהל) שלום...

(אם הקהל יענה או לא יענה "שלום", יחזור על זה בטון כאילו שהוא כועס)

כבר לא אומרים שלום?

ננסה שוב, שלום!

או... אתם בטח שואלים למה הוא צוחק? כלומר שאני צוחק... אתם יודעים למה?

כי זה מצחיק. (צוחק) כולם חושבים שאני טיפש וזה מצחיק אותי. אני טיפש!?

טיפש מי שחושב אותי לטיפש. זה אפילו טיפשות לחשוב על טיפש שהוא טיפש.

זאת אומרת שאני טיפש. בעצם, כדי לא לבלבל לכם ת'מוח וכדי שלא תצאו מכל

הסיפור הזה טיפשים כמוני, אגיד בקיצור, טיפש זה שחושב אותי לטיפש וזהו...

אתם בטח חושבים שאני מבלבל לכם ת'מוח, אז הוא... זאת אומרת אני באמת

טיפש... אבל דבר אחד בטוח, אני לא מטומטם...

(שומע מישהו) שקט, מישהו מתקרב אני אתחבא לו.

(רואה את חכם ב' שנכנס מחלל. טיפש מסתתר)

{ נכנס חכם ב' מחלל נעימה }

- חכם ב': (מפסיק לחלל) איפה כולם?... אני לא מאמין שהם עוד לא הגיעו. (ממשיך לחלל)
- טיפש: (קופץ ופורץ בקול) אני פה?
- חכם ב': (נבהל) לא עליך דיברתי, אתה לא הם. מה אתה עושה פה בכלל?
- טיפש: מה אתה עושה פה בכלל?
- חכם ב': מה אני עושה פה? מה אתה עושה פה?
- טיפש: מה אני עושה פה? מה אתה עושה פה?
- חכם ב': אני מחכה פה!
- טיפש: אני מחכה פה!
- חכם ב': אתה עושה ממני צחוק?
- טיפש: אתה עושה ממני צחוק!
- חכם ב': אתה תפסיק עם זה!
- טיפש: אתה תפסיק עם זה!
- חכם ב': אתה רוצה להתחכם איתי? זה יעלה לך ביוקר!
- טיפש: אתה רוצה להתחכם עם אחד לא חכם, זאת לא חוכמה.
- חכם ב': אז איפה הם?
- טיפש: מי?
- חכם ב': (זועם) אתה יודע מי הם!
הם עוד לא הגיעו?
- טיפש: (מביט לצדדים כמחפש) הם עוד לא הגיעו...
מי הם "איפה הם" שצריכים להגיע?
- חכם ב': החברים שלי החכמים.
- טיפש: אני נשבע לך בספר-התורה שאף אחד עוד לא הגיע לפה. אתה (מצביע לקהל) יכול
אפילו לשאול אותם אם אתה לא מאמין לי...

- חכם ב': עזוב אותם בשקט, אני מאמין לך... אני רק לא מבין למה הם תמיד מאחרים.
- טיפש: מי?... (מסמן על הקהל) הם? הם תמיד מאחרים...
- חכם ב': לא הם... בעצם גם הם מאחרים...
- טיפש: (נזכר) אה, אתה מתכוון ל"ההם", החברים החכמים שתמיד מאחרים לך.
- חכם ב': אני, אם אני אפילו רוצה לאחר זה לא מצליח לי. היום למשל איחרתי לפה בכוונה בשביל להרגיש פעם אחת, פעם אחת בחיים איך זה שמחכים לך.
- טיפש: (מופתע) לי?
- חכם ב': לא לך, לי.
- טיפש: והצליח לי?... לך.
- חכם ב': לא! לא הצלחתי.
- טיפש: אתה יודע למה?
- חכם ב': למה?
- טיפש: אתה חכם...
- חכם ב': חכם ב'.
- טיפש: (מגחך) חכם ב', אתה לא יודע למה?
- חכם ב': ואתה יודע למה?
- טיפש: כן.
- חכם ב': למה?
- טיפש: כי אתה "פראיר".
- חכם ב': מה יכולתי לעשות ולא עשיתי?
- טיפש: פעם אחת אל תגיע למפגש ותראה שהם יבואו לחפש אותך על ארבע.
- חכם ב': אתה אמנם טיפש, אבל הפעם אמרת דברי חוכמה.

- טיפש: מה נהייתי כבר חכם? (מקפץ ומרקד משמחה) אני חכם... אני חכם...
- חכם ב': עוד לא... תירגע עוד לא... אבל אתה בדרך הנכונה.
- טיפש: תגיד חכם ב', למה קוראים לך חכם ב'? למה שלא תהיה חכם א'?
- חכם ב': אני ב', כי מישוהו צריך להיות ב'.
- טיפש: אתה "פרייר" כי מישוהו צריך להיות "פרייר". תהיה חכם ותדרוש את הזכות שלך להיות סוג א' ולא סוג ב'.
- חכם ב': אבל כולם מכירים אותי בתור חכם ב'.
- טיפש: הגיע הזמן שכולם יכירו אותך כחכם א'!
- חכם ב': אם אבקש להיות חכם א' אז גם חכם ג' יבקש להיות חכם א', איפה החוכמה? כולם יתבלבלו בינינו.
- טיפש: גם ככה כולם מתבלבלים ביניכם. בחיי אתם החכמים לפעמים טיפשים.
- חכם ב': אני רוצה שתבין, אם נחליף את השמות בינינו אז נאבד את הזהות שלנו.
- טיפש: לא חשבתי על זה.
- חכם ב': לכן אתה טיפש ואני חכם, יש חלוקה צודקת בעולם.
- טיפש: הבנתי, תאבדו את הזהות ולא את השם... נשמע לך היגיוני? בכל זאת אתה "פרייר".
- {נכנסים חכמים א' וג' מברכים אחד את שני וקדים אחד לשני כמנהג האתיופים.
ומתעלמים מהטיפש}
- חכם ב': מה *פלומוקס* כבר חשבתי שלא תגיעו.
- חכם ג': מה *פלומוקס* "טיפשים חושבים, חכמים יודעים".
- חכם א': מה *פלומוקס* חוץ מזה, אתה כבר לא התרגלת לאיחורים שלנו?
- טיפש: חכמים, גם אני פה. מה נשמע? מה שלומכם? האם מצאתם כבר תשובות לשאלות: כמה דגים יש בים? כמה גרגירי חול יש בקרקעית הים? וכמה טיפות של גשם יורדות בכל עונה?

- חכם א': עדיין לא.
- טיפש: אז מה עשיתם בזמן האחרון?
- חכם א': אני בחוכמתי ובעזרת ריכוז בדרגה גבוהה הצלחתי להבעיר אש ביער.
- חכם ב': ואני הורדתי גשם לכבות את השריפה שהוא עשה.
- חכם ג': ואני הצמחתי מחדש את כל מה שנשרף.
- טיפש: זאת אומרת שהגלגל חוזר ובסוף הכול נשאר אותו דבר.
- חכם ב': עכשיו תגיד לנו אתה, האם חשבת פעם כמה שיער יש לך בראש?
- טיפש: (מתפלא) אני?! אני הראש שלי מלא קש. אתם צריכים לדעת כמה?
- חכם א': תן לנו רגע להתייעץ, חכה שם. (מתייעצים איך לסדר אותו, באמהרית)
- חכם ג': (חוזרים אליו) אנחנו אומרים שיש לך 115,533 שערות.
- חכם ב': (מדייק) 31.
- חכם ג': 31, ואם אתה לא מאמין לנו אז תספור.
- טיפש: אתם טועים, (מוריד את כובעו, מתפקע מצחוק) אני קירח, אתם רואים? בקיצור, לאן אתם הולכים? אפשר להצטרף?
- חכם א': (מצביע לטיפש על מ קום אחר) עכשיו חכה שם...
- { החכמים מחליפים צד להתייעצות נוספת. באמהרית }**
- חכם ב': (לאחר ההתייעצות) אתה יכול לבוא, אולי כך יכנס לך משהו לראש...
- טיפש: רגע, לפני שאני בכלל מסכים להצטרף אליכם אני רוצה לדעת קודם כול לאן אתם הולכים עם כל החבילות שלכם?
- חכם א': לאן אתה צריך להגיע?
- טיפש: אני רוצה להגיע לאדיס-אבבה, אבל אני לא יודע את הדרך, אתם יודעים?

- חכם א': אפילו אם תכסה לנו את העיניים אנחנו יודעים להגיע לאדיס-אבבה.
- חכם ב': אנחנו בדרך לשם ואתה יכול לבוא אתנו אבל בתנאי אחד, שאתה תהיה הסבל שלנו ותסחב לנו את החבילות.
- חכם ג': אתה מבין?
- טיפש: הסבר יותר פשוט יש?
- חכם ג': כי אין לנו חמור.
- טיפש: (תוך כדי איסוף החבילות) כן, בטח... למה לא... בשביל ללמוד אני מוכן להיות החמור שלכם, אני מוכן אפילו לרחוץ לכם את הרגליים מהאבק שבדרכים, העיקר שאגיע לאדיס-אבבה וגם אלמד מכם איך להיות חכם. כמו שאומרים: "להרוג שתי ציפורים במכה אחת", מה שאני אוהב אצלכם זה שאתם כל הזמן חושבים על דברים חכמים והמוח שלכם לא מתעייף אף פעם.
- חכם ג': חברים, אני אלך אחרי כולם והטיפש ילך לפני שלא יברח לנו עם החבילות.

{ הטיפש מהנהן בראש על חוכמתו של ג'.

מתחילים ללכת בתנועה סיבובית.

{ לאחר זמן

- טיפש: מה אתם עושים ממני צחוק? אנחנו הולכים וחוזרים לאותו מקום כל הזמן.
- חכם א': זאת החוכמה!...
- נדמה לך שאנחנו הולכים וחוזרים לאותו מקום, אבל בעצם אנחנו מתקדמים כל הזמן מבלי שתרגיש. ולמה? זה בגלל שאנחנו תמיד...

החכמים יחד: בפעילות מוחית...

- חכם א': למשל, אתה מריח משהו?
- טיפש: (מרחח) אני מריח ריח של נבילה מסריחה.
- חכם א': (מתרכז) הריח בא משם. אתם רואים את הערימה שם? (לכ') מה אתה אומר שיש שם?
- חכם ב': אני אומר שבערימה יש עצמות מפוזרות.

טיפש: עצמות?!?

חכם ג': ואני רואה שהעצמות של אריה.

טיפש: (בהתפעלות) איך אתה יודעים!?

חכם א': לך תביא את הערימה לכאן.

טיפש: (מביא את הערימה) בחיי אפשר למות מכזה ריח מסריח... *מא לי אהקיא*.

חכם ג': תפרוס כאן את העצמות.

טיפש: זה לא! אני לא מתעסק עם נבלות, לא עם עצמות מסריחות ולא עם חכמים.

חכם א': (פורס את הערימה במרכז וחושף את העצמות) אתם רואים? העצמות האלה היו פעם אריה, אריה צעיר וחזק. אני יכול לחבר מחדש את העצמות בלי לגעת בהן.

טיפש: (מתפלא ומגיב באמהרית) *אייפה*, איך?

חכם א': בעזרת חוכמה וכישוף תראו את כל העצמות מחוברות כמו שהיו בחייו.

{ חכם א' עושה כשפים עם קולות משונים. מוציא עשן משרוולו ומרקד.
ברקע תופים ורעש של עצמות. הטיפש רץ לכל עבר מפחד עד שהשלד עומד }

טיפש: (מגחך ויוצא לו צחוק אידיוטי תוך כדי דיבור) אולי אני חולם?
(סוטר לעצמו) איי! אני לא חולם.

חכם א': הנה השלד של האריה מחובר.

טיפש: (המום) ואיי... הוא כבר מפחיד...

חכם ב': ואני יכול להחזיר לו את עורו, את בשרו ואת דמו.

{ חכם ב' עושה כישוף.

נשמעים רעמים וברקים, וכשמתחילה מוזיקה חכם ב' רוקד והאחרים מצטרפים אליו בריקוד.

קולות זיקוקים.

הטיפש נבהל ורץ לכל עבר. לבסוף השלד מתחלף לאריה. האריה עומד קפוא }

טיפש: (שוב מגחך ויוצא לו צחוק אידיוטי תוך כדי דיבור) אולי עכשיו אני חולם?
(סוטר לעצמו בשתי הלחיים) איי! איי! גם עכשיו אני לא חולם.

חכם ב': (לטיפש) בוא, תתקרב, אל תפחד, תיגע בעור שלו ותראה שזה אמיתי.

{ברגע שהטיפש מתקרב לאריה ונוגע בו, החכמים מבהילים אותו}

טיפש: אימאל'ה... (לקהל) יש לו באמת בשר קר של מת...
(בפה פעור. לחכמים) אלוהים ישמור, אתם מדהימים! אתם ענקים!

(לקהל) רגע רגע... אם אחד חיבר לאריה את העצמות, השני החזיר את לו את העור ואת הבשר שלו ואת הדם שלו, מה יעשה השלישי?

חכם ג': אני יכול להחזיר לאריה את נשמתו ולהקים אותו לתחייה.

טיפש: (נבהל) אההה... באלוהים, איך אפשר ככה? חכה רגע! לפני שאתה עושה את זה, תן לי זמן לטפס על העץ ואחר כך תעשה מה שאתה רוצה.

{א', ב' וג' צוחקים על הטיפש בזמן שהוא מטפס על העץ}

חכם א': איזה טיפש חחח....

חכם ב': איזה מטומטם חחח...

חכם ג': איזה פחדן חחח...

טיפש: (על העץ) תראו, אני אמנם טיפש מטומטם ופחדן, אבל על העץ אני יותר בטוח.
אני רק רוצה להגיד לכם דבר קטן: "אתם גדולים יותר מהחיים..."
אתם שלושה אלוהימים (!) גדולים.

{א', ב' וג' צוחקים ועושים כל מיני קולות להפחידו. הטיפש נבהל כל פעם מחדש}

חכם ג': עכשיו אתם צריכים להיות בשקט, כל רעש קטן יכול להפריע לכישוף. ששש...
(לטיפש) אתה מוכן?

טיפש: אני מוכן ומוגן.

{חכם ג' מקפץ בצורה מוזרה. מתחילים ברקים ורעמים ואחר-כך שקט, לא קורה דבר. מנסה שוב לקפץ ושוב נשמעים קולות. שוב שקט ולא קורה כלום.
ג' מסתכל על כולם במבוכה ואחר-כך מדבר בתחנונים לאריה}

חכם ג': באימא שלך, באבא שלך, בסבתא ודודים שלך אל תעשה לי בושות. תקום!

{האריה קם על הרגליים ושואג שאגה עזה}

החכמים: (פונים לטיפש) אתה רואה שהצלחנו?

טיפש: (מוחה כפיים) אתם גדולים, אדירים, מדהימים... אתם שלושה אלוהימים גדולים...
(האריה מתחיל להתקרב אליהם) אבל תראו מי בא אליכם מאחור...

החכמים פונים ורואים את האריה שמאיים עליהם. מתחננים על חייהם וכל אחד אומר משהו לפני שהאריה טורף אותו)

חכם ב': אני נתתי לך את הדם שלי...

חכם ג': אני נתתי לך את הנשמה...

חכם א': אתה לא יכול לטרוף את האלוהים שלך...

{האריה מתנפל עליהם. הם מנסים לברוח לעץ כשאחד מטפס על השני ולא מצליחים לטפס, עד שהאריה טורף אותם. האריה מסיים לטרוף ומביט בטיפש}

טיפש: בספר התורה אני לא עשיתי כלום. אני בכלל לא איתם, אני לבד, וחוז' מזה לא כדאי לך לאכול אותי, אני בשר-כשר.

אריה: (פותח את פיו ויוצאת לו יללת חתול) מיאו... **(יוצא החוצה בדילוגים)**

טיפש: (קורא אחרי האריה) תאמין לי שאתה אריה חכם...

(לקהל) באמת איזה מזל יש לי היום.

(יורד מהעץ, מסתכל מסביב לעץ ובוחר את החכמים)

הנה תראו אותם, מה עזרה להם החוכמה לשלושת החכמים? אני חי והם מתים.

(צוחק) לפעמים זה משתלם להיות טיפש. אלוהים דואג לטיפשים, ואני אומר:

בשביל להיות חכם צריך להיות חכם, וטיפש לומד מהשגיאות של עצמו וככה הוא

נשאר תמיד... (מחכה לתשובה מהקהל) אתם לא יודעים?...

(לא משנה מה תהיה תשובת הקהל) וככה הוא נשאר תמיד? ... נכון, טיפש.

עכשיו אתם מבינים למה אני תמיד צוחק?...

(נבהל מעצמו) אוי ואבוי לי, אולי נהייתי חכם ואני לא יודע שאני חכם?

עכשיו אני באמת בבעיה רצינית, זה מזמין צרות...

(מתלבט ואחר-כך שואל את עצמו) רגע אחד, אם נהייתי חכם אז איך אני מגיע

לאדיס-אבבה? נו תענה לי...

(מתחיל להתווכח עם עצמו) הטיפש בפנים אצלי מצד אחד אומר לי: "אל תשמע בקול החכם שלך ותלך משם וזאתי הדרך הנכונה"... אבל החכם אצלי מצד שני אומר לי: "אל תשמע בקול הטיפש שלך כי הוא טיפש ולא יודע כלום אז אתה צריך ללכת משם וזאתי הדרך הנכונה"...
עכשיו אני חושב ששיגעת אותי לגמרי...
(מסתכל לצדדים שאף אחד לא ישמע, כממתיק סוד עם הקהל) הטיפש והחכם אצלי פה חושבים לעבוד עלי, אבל אני עכשיו אסדר את שניהם ואני אלך דווקא משם...

**מתפקע מצחוק ומתחיל לרקוד ריקוד קצר עם החבילות. יוצא.
אור יורד. חושך.**